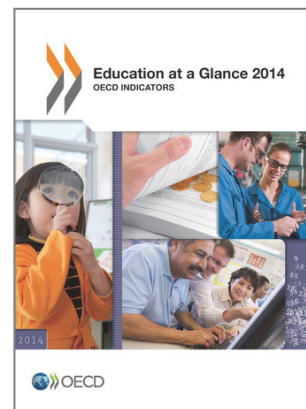

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2014

OECD Indicators

Summary in Czech

Celý text si můžete přečíst na adrese: 10.1787/eag-2014-en

Stručný pohled na školství 2014

Ukazatele OECD

Přehled v českém jazyce

Zlepšení přístupu ke vzdělání nemá stejný přínos pro všechny

Přístup lidí ke vzdělání se stále zlepšuje a podíl dospělých s vysokou úrovní čtenářské gramotnosti rok od roku roste. Vzrostl ale také vliv vzdělání a dovedností na možnost uplatnit se v životě, a proto se prohlubují socioekonomické rozdíly.

Na trhu práce se cení vysoké vzdělání a vysoká úroveň dovedností

Podívejme se na údaje o zaměstnanosti. V průměru je zaměstnáno více než 80 % dospělých s terciárním vzděláním a pouze necelých 60 % lidí s nižším než vyšším sekundárním vzděláním. Ani lidem s terciárním vzděláním, především pak mladým dospělým, se ale nezaměstnanost nevyhýbá. V roce 2012 byla míra nezaměstnanosti mezi dospělými lidmi s terciárním vzděláním v zemích OECD průměrně 5,0 % (v roce 2008 jen 3,3 %), ve věkové skupině 25–34 let pak celých 7,4 % (v roce 2008 4,6 %). Míra nezaměstnanosti u lidí ve věku 25–34 let bez vyššího sekundárního vzdělání přitom v roce 2012 dosahovala 19,8 % (a v řadě zemí ještě vyšší úroveň); v roce 2008 se držela na hodnotě 13,6 %. Tyto údaje potvrzují, že nedávná hospodářská krize postihla nejcitelněji právě mladé dospělé lidi s nízkým vzděláním (ukazatel A5).

Riziko nezaměstnanosti ještě zvyšuje nedostatečná úroveň dovedností – i v porovnání s lidmi s podobným stupněm vzdělání. Z Mezinárodního výzkumu dospělých, do něhož se zapojilo 24 zemí a subnárodních regionů, například vyplývá, že v roce 2012 bylo bez zaměstnání v průměru 5,8 % dospělých bez vyššího sekundárního vzdělání, kteří měli střední úroveň čtenářské gramotnosti, a 8,0 % dospělých se srovnatelným vzděláním, kteří však měli pouze nízkou úroveň čtenářské gramotnosti. Podobně tomu bylo i u terciárně vzdělaných dospělých. Bez práce bylo 3,9 % lidí s terciárním vzděláním a nižší úrovní čtenářské gramotnosti a pouze 2,5 % lidí s terciárním vzděláním a se čtenářskou gramotností na nejvyšší úrovni (ukazatel A5).

O tom, jak se rozdíly mezi lidmi s různými stupni vzdělání zvětšují, svědčí také údaje o příjmech. Dospělí s terciárním vzděláním v zemích OECD vydělávají průměrně o zhruba 70 % více než lidé s vyšším sekundárním vzděláním. Ve výši příjmů se odráží také úroveň dovedností, díky níž se výdělky odlišují i mezi lidmi se stejným stupněm vzdělání: dospělí lidé s terciárním vzděláním a nejvyšší úrovní čtenářské gramotnosti mají podle Mezinárodního výzkumu dospělých (ukazatel A6) přibližně o 45 % vyšší příjmy než dospělí s podobným vzděláním a minimální úrovní čtenářské gramotnosti.

Vzestupná vzdělanostní mobilita ve většině zemí převažuje nad mobilitou sestupnou

Rozvoj vzdělávacích systémů v mnoha zemích OECD, a to jak na úrovni vyššího sekundárního, tak neterciárního postsekundárního a terciárního vzdělávání, přinesl mladým dospělým ve věku 25–34 let možnost, aby získali vyšší vzdělání než jejich rodiče. V zemích OECD, které se v roce 2012 zapojily do

Mezinárodního výzkumu dospělých (organizovaného v rámci Programu pro mezinárodní hodnocení kompetencí dospělých – PIAAC), získalo vyšší stupeň vzdělání než rodiče 32 % mladých lidí. Úroveň vzdělání svých rodičů nedosáhlo pouze 16 % jejich vrstevníků. Ve všech zemích s výjimkou Estonska, Německa, Norska a Švédska je častější absolutní vzestupná vzdělanostní mobilita než absolutní mobilita sestupná. Vzestup vzdělanosti je velmi výrazný zejména ve Francii, Irsku, Itálii, Koreji, Španělsku a Ruské federaci. V těchto státech činí rozdíl mezi vzestupnou a sestupnou vzdělanostní mobilitou 30 nebo více procentních bodů (ukazatel A4).

Další zjištění

- V současné době má terciární vzdělání téměř 40 % lidí ve věku 25–34 let; v populaci ve věku 55–64 let je to o 15 procentních bodů méně (ukazatel A1).
- Podíl mladších dospělých, kteří dosahují nejvyšších úrovní čtenářské gramotnosti, je v průměru o 10 procentních bodů vyšší než u starší generace (ukazatel A1).
- Ve většině zemí OECD se dnes převážná část dětí začíná vzdělávat již před dosažením 5. roku věku. K ranému a primárnímu vzdělávání jsou přihlášeny více než tři čtvrtiny čtyřletých dětí ze zemí OECD (84 %). V zemích OECD, které jsou členy EU, je jejich podíl ještě vyšší – 89 % (ukazatel C2).
- Asi 72 % studentů, kteří zahájí vyšší sekundární studium, studijní program dokončí do doby, kdy uplyne teoretická standardní délka studia. Mají-li možnost si studium o dva roky prodloužit, do dvou let po standardně předpokládaném dokončení program vyššího sekundárního vzdělávání v zemích OECD úspěšně absolvuje 87 % studentů (ukazatel A2).
- 49 % mladých ve věku 15–29 let v zemích OECD v roce 2012 studovalo. 36 % ze zbývajících 51 % bylo zaměstnáno, 7 % bylo bez práce a 8 % práci nemělo ani se o ni neucházelo (ukazatel C5).
- Nejvyšší dotace ze soukromých zdrojů obdržely instituce terciárního vzdělávání a v menší míře také instituce preprimárního vzdělávání: získaly 31 % a 19 % soukromých prostředků. Financování vzdělávacích institucí z veřejných rozpočtů (souhrnně na všech úrovních) se od roku 2000 do roku 2011 ve všech zemích (kromě Itálie), u nichž jsou k dispozici data pro srovnání, zvýšilo. Protože však na vzdělávání začalo přispívat více domácností, objem soukromých dotací ve více než 75 % zemí rostl ještě rychleji (ukazatel B3).
- Podíl veřejných prostředků vydaných na vzdělávání se v období mezi lety 2005 a 2011 ve dvou třetinách zemí celkově snížil. V dílčím období 2008–2011 – kdy vrcholila ekonomická krize – ovšem objem veřejných výdajů na vzdělávání v 16 z 31 zemí, pro něž jsou k dispozici relevantní data, rostl rychleji (nebo klesal pomaleji) než objem veřejných výdajů na všechny ostatní služby (ukazatel B4).
- Pouze ve 4 z 35 zemí, pro něž jsou k dispozici relevantní data, musí mít učitelé v zařízeních pro předškolní vzdělávání magisterský titul. U učitelů vyučujících obecné předměty v zařízeních poskytujících vyšší sekundární vzdělávání je přítom povinný ve 22 z 36 zemí, jež poskytly data (ukazatel D6).
- Profesní rozvoj učitelů je na všech úrovních vzdělávacího systému povinný ve zhruba třech čtvrtinách zemích OECD a partnerských zemí, pro něž jsou k dispozici potřebná data. V 17 zemích si kvalifikaci musí zvyšovat všichni učitelé v zařízeních poskytujících nižší sekundární vzdělávání, v 8 zemích je zvyšování kvalifikace podmínkou kariérního postupu či zvýšení mzdy a v 6 zemích se nevyžaduje (ukazatel D7).
- V roce 2012 více než 4,5 milionu studentů bylo zapsáno do programů terciárního vzdělávání mimo zemi své státní příslušnosti. Největší podíl zahraničních studentů na celkovém počtu studentů zapsaných do programů terciárního vzdělávání měly Austrálie, Rakousko, Lucembursko, Nový Zéland, Švýcarsko a Velká Británie (ukazatel C4).

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights

Přečtěte si na portálu OECD iLibrary plné znění anglické verze!!

© OECD (2014), *Education at a Glance 2014: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2014-en